DOSAR NR. 4450/2/2013

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A - CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA CIVILĂ NR. 3448
Şedinţa publică de la 07 noiembrie 2013
Curtea constituită din :
PREŞEDINTE - MIRELA DANCIU
GREFIER - ELENA SĂFTESCU

Pe rol se află soluţionarea acţiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII în contradictoriu cu pârâtul NOGHEA VICTOR, având ca obiect *constatarea calităţii de lucrător/colaborator al securităţii.*

Dezbaterile în cauză au avut loc în şedinţa publică din 24 octombrie 2013, fiind consemnate în încheierea de şedinţă de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când Curtea, pentru a da posibilitate părţilor de a depune concluzii scrise şi având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat succesiv pronunţarea pentru datele de 31 octombrie 2013 şi de 07 noiembrie 2013, când în aceeaşi compunere a pronunţat următoarele:

C U R T E A,

Deliberând asupra cauzei de faţă, constată următoarele:

Prin **cererea** înregistrată pe rolul acestei instanţe la data de 25.06.2013 sub nr. 4450/2/2013, pârâtul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul Noghea Victor, să se constate calitatea acestuia de colaborator al Securităţii.

În motivare, s-a arătat că prin cererea nr. P 7031/10/25.05.2010, adresată de către Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor din Decembrie 1989, s-a solicitat verificarea, sub aspectul posibilei calităţi de lucrător sau de colaborator al Securităţii a pârâtului, având în vedere faptul că acesta este deţinător al titlului de luptător pentru victoria Revoluţiei din Decembrie 1989.

Reclamantul a menţionat că pârâtul, în scopul încadrării informative a celor din plutonul 2 din compania 11 recruţi (1975 - 1976), a semnat un angajament la data de 23.09.1975, primind numele conspirativ „CICERO". După încheierea stagiului militar obligatoriu şi angajarea la Cooperativa Tehno - casnica din Brăila, pârâtul a fost recrutat din nou „în vederea cunoaşterii activităţii unor elemente ce au preocupări de a pleca din ţară în mod fraudulos, folosind diverse metode /.../", la data de 10.03.1977 întocmind olograf şi semnat un nou angajament, fiindu-i atribuit numele conspirativ „Stănescu Marian".

Împrejurarea că, anterior recrutării, pârâtul s-a aflat în atenţia organelor de Securitate nu este cauză de exonerare în stabilirea calităţii de colaborator al Securităţii deoarece aceste cauze sunt expres şi limitativ prevăzute de lege. Astfel, reclamantul a menţionat că documentele depuse în dovedirea acţiunii conţin informaţii furnizate mult după executarea detenţiei de către pârât, neexistând dubiu asupra contextului în care acestea au fost denunţate organelor de Securitate.

Redând conţinutul notelor informative date de pârât, reclamantul a precizat că acestea cuprind delaţiuni care se referea la faptul că persoana denunţată critica fie practicile regimului de la acea vreme (ascultând totodată posturile de radio considerate „reacţionare de către puterea politică de atunci"), fie se referea la intenţia de a părăsi definitiv România şi de a se stabili în altă ţară, ambele conduite făcând parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului

întrucât ambele atitudini erau neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică.

De asemenea, reclamantul a arătat că, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist.

Reclamantul a menționat că și cea de-a doua condiție prevăzută de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 este îndeplinită întrucât nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viată privată, a celui la liberă circulație), și, prin urmare, a vizat această consecință.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 3 lit. z), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 din OUG nr. 24/2008, art. 31 alin. 2 și art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, art. 194 C.pr.civ.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar un set de înscrisuri, în copie.

Pârâtul a formulat **întâmpinare** prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivare, pârâtul a arătat că din anul 1973 asculta muzica împreuna cu alți prieteni la posturile de „Radio Europa Libera", „Vocea Americii", iar în anul 1974 a scris o scrisoare (la recomandarea prietenului său .... și dictată de către acesta) la postul Radio Europa Libera, prin care a solicitat să fie transmise 2 melodii ale lui Cornel Chiriac. Totodată, la data de 29.12.1974 a făcut imprudenta să afirme intr-un grup de prieteni ca „Daca Marx s-ar scula din mormânt, acesta ar rosti „Proletari din toate țarile iertați-mă".

La scurt timp a fost luat pe sus de niște milițieni și internat la serviciul de urgenta la spitalul de nebuni nr.1 Brăila, aplicându-i-se la sugestia acelor polițiști cămașa de forța și bătut fără mila. A mai arătat că la scurt timp după incorporare, a fost luat pe sus de către niște indivizi (care ulterior a aflat ca lucrau la securitate) și dus intr-o clădire unde i s-au luat mai multe declarații în ceea ce privește persoana sa și cunoștințele sale, pana când a sosit tatăl său, căruia i s-a explicat ca așa se procedează cu persoanele care asculta „EUROPA LIBERA„ și ca pana nu va scrie acele declarații așa cum doresc domnii securiști, nu va parasi așa ușor acel sediu. După plecarea tatălui său, a refuzat să scrie acele declarații și a fost luat la bătaie de către un domn colonel .... care l-a amenințat ca daca nu lasă spatii goale intre rândurile din acele declarații, o să fie bătut pana o să fie internat din nou la spitalul de nebuni.

Pârâtul a mai arătat că în timp ce era bătut de către acel colonel, care i-a rupt o ureche, 2 dinți și l-a fript cu țigara pe ambele mâini și pe obraz, au intervenit câtiva ofițeri, care cu greu l-au convins să nu mă mai lovească. În final a leșinat, a intrat în coma, a fost internat și i s-au acordat îngrijirile medicale.

După externare, pârâtul a fost transportat la U.M. 01755 Galați, la scurt timp fiind invitat în biroul unui ofițer al unității militare de la CI. (col. ....), pentru a da niște declarații, invitație ce a fost declinată. Cu toate acestea, niște ofițeri l-au bruscat, l-au dus intr-un loc izolat și l-au lovit cu patul armei în diferite regiuni ale corpului și în final l-au dus în biroul acelui ofițer de CI pentru a fi interogat și a da explicații în ceea ce privește refuzul de a se prezenta în biroul acestuia și a da declarațiile dorite de către acel domn colonel.

Pârâtul a precizat că a refuzat să dea declarații, respectiv să scrie un angajament, motiv pentru care a fost repartizat să lucreze de la bucătărie la montat cai ferate, la un batalion disciplinar, a fost obligat să doarme într-un pat de scândura rupt și murdar, cu târnăcopul și cu lopata, fiind supravegheat continuu.

În iarna anului 1975 - 1976 a fost repartizat să muncească numai în schimbul de noapte în nişte vagoane descoperite, pline cu gheata şi minereu de fier. Pârâtul a susținut că a fost permanent amenințat de către acel ofițer.

Pârâtul a arătat că după ce a fost trecut în rezervă a fost lipsit de resurse financiare, o perioadă neputându-se angaja, motivându-se ca are probleme cu miliția, fiind sfătuit să colaborez cu miliția. După angajare, a fost pus la muncile cele mai grele, respectiv să ridic prese metalice cu un gabarit ce depăşea posibilitățile sale fizice.

S-a mai menționat că datorită şantajului permanent la care a fost supus de către ofițerii din cadrul securității, pârâtul a încercat să se sinucidă prin spânzurare, însă a fost salvat de un prieten, ...

Pârâtul a precizat că nu este adevărat şi nu rezulta din documentele identificate la dosar ca a fost de acord, ci obligat, a fi recrutat la acea unitate militară de geniu în scopul încadrării informative. După suferințele indurate atât anterior recrutării ca militar, cat și ulterior acelui moment, fiind maltratat şi desfigurat, a fost obligat să semneze angajamentul din data de 23.09.1975, angajament materializat prin declarații fara valoare deosebita şi operativa - ineficiente. De asemenea, după încheierea stagiului militar obligatoriu nu a fost recrutat din nou şi nu a semnat un nou angajament.

Nu se poate vorbi de o relație benevola a pârâtului cu structurile de represiune ale partidului comunist, având în vedere şi declarațiile autentificate la notariat ale numiților ....

În ceea ce priveşte conținutul declarațiilor puse la dispoziție de reclamant, pârâtul a arătat ca aceste nu au lezat drepturile niciunei persoane precizate, ca aceste persoane erau vizate cu mult înainte de a fi forțat să scrie, după dictare, declarațiile, acele persoane fiind urmărite pentru evaziune, furt, etc., iar informațiile nu aveau valoare operativa şi nu vizau manifestări potrivnice regimului. Mai mult, însuşi reclamantul recunoaşte în cerere ca notele informative au rămas fara urmării.

În plus, pârâtul a arătat că informațiile comunicate erau deja ştiute de către ofițerii - securişti. Prin acele note informative nu s-a lezat libertatea niciunei persoane, nu s-au luat masuri împotriva nimănui, fiind doar nişte note informative fără urmări.

Pârâtul a precizat ca nicio persoana nu a suportat nicio consecința juridica, nu au fost cercetați sau arestați, condamnați, nu le-au fost îngrădite drepturile şi libertățile acestora, nu exista o dovada în acest sens la dosarul C.N.S.A.S. nu a avut consecințe directe asupra cetățeanului roman, sau de alta natura, administrativa, profesionala, disciplinara, rolul lor fiind unul preponderent preventiv şi protectiv, respectiv protecția unor valori fundamentale ale statului roman.

Nici condiția ce vizează scopul informației, în sensul îngrădirii unor drepturi și libertăți fundamentale ale omului, nu este îndeplinita în speța, întrucât notele informative sunt mult prea formaliste şi bazate, în principal, pe supoziții care conduc la o concluzie eronata, în raport de conținutul neutru pe care le releva.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 205-208 C.pr.civ.

În dovedire, pârâtul a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri.

Reclamatul a depus **răspuns la întâmpinare** prin care, în esență, au fost reluate argumentele expuse în cererea de chemare în judecată.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 201 alin. 2 N.C.pr.civ., art. 3 lit. z), art. 2 lit. b) şi art. 11 din OUG nr. 24/2008.

Analizând actele dosarului, Curtea constată următoarele:

În fapt, la data de 23.09.1975 pârâtul a semnat un angajament din care reiese că a acceptat colaborarea în secret cu organe ale Securității sub numele conspirativ „Cicero" (f. 39), în vederea cunoaşterii comportării militarilor din cadrul plutonului 2 din compania a 11-a recruți, față de împrejurarea că 12 militari erau cunoscuți cu antecedente penale, 2 militari erau sectanți şi 1 militar era suspect de evaziune (f. 37).

Ulterior semnării angajamentului, pârâtul a furnizat informații referitoare la soldatul H.V., despre care a declarat că este cunoscut de postul de radio Europa Liberă sub numele de „Carpați fără filtru", iar în seara zilei de 07.09.1975 a cântat la chitară un imn al pocăiților, în baza celor denunțate ofițerii de Securitate demarând urmărirea informativă a acestei persoane.

De asemenea, la data de 10.03.1977 pârâtul a semnat un angajament olograf prin care a acceptat să colaboreze în secret cu organe ale Securității sub numele conspirativ „Stănescu Marian" (f. 36), în vederea cunoașterii activității unor elemente care au preocupări de a pleca din țară în mod fraudulos (f. 34-35).

După semnarea acestui angajament, pârâtul a furnizat informații cu privire la C.A., despre care a declarat că acesta a afirmat că viața lui nu va fi dusă la desăvârșire aici, ci dincolo, în Occident sau indiferent unde, faptul că armata pe care a făcut-o l-a înrăit în a pleca din țară, însă nu prea are ocazie și posibilitate. Totodată, pârâtul i-a semnalat pe A.S. și I.S. că fac parte dintr-o grupare religioasă și care nu are crez ca orice religie, nu au biserică, popă și cruce, și niciun membru al acestei religii nu are voie să fie membru UTC și PCR, precum și pe B.I., despre care a adus la cunoștința organelor Securității că are o părere negativă față de politica actuală a țării, afirmând că dacă era în locul Nadiei Comăneci nu se mai reîntorcea în țară, pentru același motiv dezaprobându-l și pe Ilie Năstase.

Nu în ultimul rând, instanța reține că pârâtul a semnalat că un număr de tineri lucrători din cadrul atelierului (C.V., D. și K.A.) intenționează a se îmbarca în mod legal ca marinari pe nave de transport maritim din Constanța, iar într-o discuție între K. și C.F. K. îi spunea lui C. că i-a venit momentul și ocazia de a pleca din țară, adică odată îmbarcat pe o navă maritimă și ajuns într-o țară străină va căuta să nu mai revină în patrie. Cu privire la K.A., pârâtul a mai arătat că elogia modulul de viață occidental, denigra realizările din țara noastră și critica unele aspecte social-politice din țara noastră.

În drept, instanța reține că potrivit art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, prin colaborator al Securității se înțelege „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor;".

Așadar, prima condiție ce trebuie îndeplinită pentru a se constata că o persoană a avut calitatea de colaborator al Securității este aceea ca această persoană *să fi furnizat informații* Securității, a doua condiție vizează calitatea informației furnizate, în sensul că prin aceste informații *se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist*, iar a treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că *au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.*

Din probele administrate în cauză de reclamant, reiese că prima condiție impusă de dispozițiile legale precitate este îndeplinită, pe parcursul colaborării cu organele de Securitate, pârâtul furnizând informații sub formă de note scrise despre atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În raport de conținutul înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, instanța reține că prin informațiile furnizate, pârâtul a denunțat atitudini considerate a fi potrivnice regimului totalitar, iar acestea vizau îngrădirea dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la libertatea de mișcare a persoanelor vizate în notele informative întocmite ca urmare a angajamentelor de colaborare cu structurile Securității, fiind de natură a atrage consecințe negative asupra persoanelor indicate.

Așadar, în cauza de față este îndeplinită și cea de-a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

Sub aspectul celei de-a treia condiții enunțate, Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere.

Activitatea concretă a pârâtului, astfel cum rezultă din materialul probator, a determinat o supraveghere îndeaproape a persoanelor despre care dăduse informații. În concluzie, informațiile furnizate de pârât au îngrădit dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la viață privată prevăzut de art.17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În același context, Curtea observă că rațiunea adoptării OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008 derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii societății postcomuniste a fostului regim totalitar și a modalității de lucru practicate de acesta, a verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru, sau, după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situații de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Nu în ultimul rând, instanța observă că în cauză nu sunt incidente dispozițiile art. 2 lit. b) teza a II-a din OUG nr. 24/2008, care reglementează o situație în care persoana care a furnizat informații Securității nu este considerată colaborator. În acest sens, instanța reține că, potrivit acestui text de lege, „persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei □i procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată □i condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele □i documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar".

Or, așa cum rezultă din înscrisurile depuse la dosar, instanța constată că pârâtul Noghea Victor nu a furniza informa□iile respective în propriul dosar de securitate, astfel încât nu este incident cazul de exonerare de la stabilirea calită□ii de colaborator prevăzut de art. 2 lit. b teza a II-a din OUG nr. 24/2008. În acest context, instanța reține că dosarul de urmărire informativă ce îl privea pe pârât a fost deschis la data de 07.02.1975 și a fost închis la data de 27.06.1975, în vreme ce primul angajament a fost semnat de pârât la data de 23.09.1975.

Reglementând o situa□ie de excep□ie (un caz exonerator de răspundere), dispozi□iile art. 2 lit. b teza a II-a din OUG nr. 24/2008 sunt de strictă interpretare □i aplicare (*exceptio est strictissimae interpretationis*), neputând fi aplicate prin analogie la situa□ii asemănătoare.

Fără a nega posibilitatea ca pârâtul să fi fost supus presiunilor fizice și psihice de către organele Securității (aspect care de altfel nu face obiectul sesizării), instanța apreciază că o astfel de împrejurare de fapt susținută de pârât și de martorul .... nu ar avea înrâurire asupra constatării calității de colaborator al Securității, în sensul încadrării în situația de

excepție reglementată de art. 2 lit. b teza a II-a din OUG nr. 24/2008, iar aceasta întrucât potrivit declarațiilor martorului aceste presiuni ar fi fost exercitate anterior înrolării pârâtului în armată, aşadar şi anterior semnării angajamentului din data de 23.09.1975.

În ceea ce priveşte declarațiile martorului .... instanța reține că acesta a menționat că motivul pentru care pârâtul a fost încarcerat a fost acela că a fost considerat a fi de etnie maghiară, iar nu pentru că ar fi refuzat să colaboreze cu organele de Securitate, astfel încât nu se poate reține că informațiile date de pârât în urma semnării primului angajament s-ar fi datorat unor astfel de presiuni. De asemenea, având în vedere caracterul secret al activității specifice prestate de colaboratorii Securității, precum şi necesitatea de a păstra o discreție absolută asupra acestei colaborări pentru ca sursa să nu fie divulgată, iar pe cale de consecință să devină inutilă, instanța nu va reține, pentru a constata o situație de excepție ce se încadrează în prevederile art. 2 lit. b teza a II-a din OUG nr. 24/2008, declarațiile acestui din urmă martor, conform cărora ar fi observat, alături de alți militari ce urmau a fi liberați, cum ofițerul CI din unitate îl supunea pe pârât la presiuni fizice şi psihice pentru a da o declarație conform dorinței CI-istului. De altfel, instanța observă că martorul nu a putut preciza în concret obiectul declarației pe care pârâtul ar fi fost forțat să o dea, neputându-se deduce că acea declarație ar fi fost o notă informativă dată în baza angajamentului semnat.

Prin urmare, instanța de judecată sesizată urmare a aprobării Notei de constatare, analizând cererea în raport de ansamblul probator administrat în cauză, apreciază că CNSAS, în calitate de reclamant, a făcut dovada susținerilor sale, astfel încât urmează să constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Față de aceste considerente, instanța urmează să admită acțiunea şi să constate că pârâtul a avut calitatea de colaborator al Securității.

Instanța va lua act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂŞTE:

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în Bucureşti, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **NOGHEA VICTOR**, cu domiciliul în Brăila, str. .... județ Brăila.

Constată că pârâtul a avut calitatea de colaborator al Securității.

Ia act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea pentru exercitare căii de atac urmând a fi depusă la Curtea de Apel Bucureşti.

Pronunțată în şedință publică azi, 07 noiembrie 2013.

PREŞEDINTE,
Mirela Danciu

GREFIER,
Elena Săftescu

Red./ thred. MD
4 ex./19.03.2014